

MANAGEMENTLETTER 2023

Regio Gooi en Vechtstreek

24 november 2023

Per saldo persoonlijk

Independent Member of
PrimeGlobal

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- De belangrijke risico's
- IT-omgeving
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- Vooruitblik

Aan het dagelijks bestuur van de Regio Gooi en Vechtstreek,

Geacht bestuur, geachte heer Meuwese,

Het algemeen bestuur van de Regio Gooi en Vechtstreek (hierna: de Regio) heeft Eshuis Registeraccountants opdracht gegeven om de jaarrekening 2023 van de Regio te controleren. Voor een nadere omschrijving van onze opdracht en de geldende voorwaarden verwijzen wij u naar onze opdrachtbevestiging van 7 september 2023.

Als onderdeel van onze controle onderzoeken wij onder andere de administratieve organisatie en de interne beheersing. Naar aanleiding daarvan brengen wij deze managementletter uit. Hierin richten wij ons met name op mogelijke verbeterpunten in de processen die wij hebben onderzocht om daarmee een bijdrage te leveren aan de interne beheersing en het zelf controlerend vermogen van de Regio.

Wij beginnen deze managementletter met een samenvatting van onze belangrijkste boodschappen voor u en de belangrijke risico's die wij bij de controle van de Regio onderkennen. Daarna verwoorden wij onze bevindingen ten aanzien van de voor de jaarrekeningcontrole relevante processen en adviseren wij u over verbetermogelijkheden.

Wij danken uw organisatie voor de prettige samenwerking en zijn vanzelfsprekend graag bereid een nadere toelichting te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Eshuis Registeraccountants B.V.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- De belangrijke risico's
- IT-omgeving
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Vooruitblik

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	4
De belangrijke risico's	5
IT-omgeving	6
Procesbeheersing	11
Detailbevindingen	13
Vooruitblik	25

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- De belangrijke risico's
- IT-omgeving
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Vooruitblik

Managementsamenvatting

Onderwerp	Bevindingen
Interne beheersing	De interne beheersing binnen de Regio is de laatste jaren stapsgewijs verbeterd. Er is aandacht voor risico's en er zijn beheersmaatregelen getroffen. De beheersmaatregelen zijn niet in elk proces zichtbaar en toetsbaar, waardoor wij niet altijd kunnen steunen op deze beheersmaatregelen. We zien dat de Regio steeds meer regie voert op de individuele Resultaatverantwoordelijke eenheden (RVE), maar dat het zicht op de RAV nog verbeterd kan worden. In de hoofdstukken 'Procesbeheersing' en 'Detailbevindingen' vindt u onze observaties en adviezen.
Invoering rechtmatigheidsverantwoording	De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is bij de Regio nog in ontwikkeling. De financiële verordening en de controleverordening zijn inmiddels vastgesteld door het Algemeen Bestuur. Het interne controleplan is onderhanden. Door personele wisselingen in 2023 is er enige vertraging opgelopen.
Naleving aanbestedingsregels	Hoewel met ingang van 2023 het dagelijks bestuur zelf een rechtmatigheidsverantwoording aflegt en wij geen rechtmatigheidsoordeel meer afgeven, hebben we toch aandacht besteed aan de borging van de naleving van de aanbestedingsregels, omdat dit een belangrijk thema is. De beheersing op het aanbestedingsdossier binnen de Regio is het afgelopen jaar verbeterd, maar het overzicht met bestedingen over 2023 is nog niet compleet. In het overzicht is bijvoorbeeld nog onvoldoende zicht op de bestedingen binnen de RAV.
IT-omgeving en informatieveiligheid	De borging van de betrouwbaarheid en beschikbaarheid van de informatievoorziening is cruciaal voor de Regio. De Regio beschikt over een strategisch informatie(beveiliging)beleid 2023-2026, maar een vertaling naar een informatiebeveiligingsplan ontbreekt (nog). Daarnaast merken we op dat de Regio zich stapsgewijs oriënteert om delen van de IT-omgeving extern te beleggen, waardoor de focus verschuift van eigen beheer naar regie. Leveranciersmanagement is daarom ook een belangrijk aandachtspunt voor de Regio in de komende jaren en hierin is versterking nodig.
Sociaal domein	De geldstromen in het sociaal domein lopen voor een belangrijk deel niet door de jaarrekening van de Regio, maar worden separaat verantwoord. De controle op de taken binnen het sociaal domein die de Regio uitvoert voor de deelnemende gemeenten kennen een eigen separaat verantwoordings- en controletraject.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- **De belangrijke risico's**
- IT-omgeving
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Vooruitblik
- Actualiteiten
- Vooruitblik

De belangrijke risico's

Onze controleaanpak is gericht op de onderwerpen die voortvloeien uit de door ons opgestelde risicoanalyse met betrekking de getrouwheid van de jaarrekening van de Regio Gooi en Vechtstreek. Wij vinden het van belang dat u weet waar wij bij de Regio de belangrijkste risico's zien op dit vlak. Bij onze inschatting van de risico's laten wij ons leiden door bijvoorbeeld onze kennis van de branche, van uw organisatie, ervaring uit voorgaande jaren, belangrijke gebeurtenissen in de maatschappij en voorschriften van onze beroepsorganisatie.

Voor het jaar 2023 onderkennen wij de volgende belangrijke risico's:

Omschrijving risico	Motivatie
Niet naleven aanbestedingswetgeving	Ervaring uit het verleden, u hebt veel aandacht voor rechtmatig inkopen maar nog geen sluitende maatregelen die aan de voorkant borgen dat de juiste vorm voor transacties wordt gekozen. De relatieve zelfstandigheid van de GAD en de RAV spelen daarbij een rol.
Het doorbreken van interne beheersingsmaatregelen door het management	Hoog risico in iedere organisatie dat de hoogste leiding de in de organisatie opgenomen beheersmaatregelen doorbreekt.
Niet op tijd klaar voor de rechtmatigheidsverantwoording	Nieuwe ontwikkelingen, regelgeving en kaders zijn nog beperkt en relatief laat beschikbaar. Daarnaast hebben er bij de Regio ook personele wisselingen plaatsgevonden ten aanzien van het orde brengen van het dossier onderliggend aan de rechtmatigheidsverantwoording.
WNT	De ervaring uit eerdere jaren is dat de toepassing van de WNT kan leiden tot fouten in de opgave vanwege de complexe wet- en regelgeving. Daarnaast is de toepassing van het WNT-normenkader dwingend van aard en is er geen sprake van ruimte om afwijkingen in de verantwoording te accepteren.

Daarnaast bieden wij het algemeen bestuur de mogelijkheid om eigen aandachtspunten aan te dragen. Dat is nog niet gebeurd.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- De belangrijke risico's
- IT-omgeving
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- Vooruitblik

IT-omgeving

Ontwikkelingen in IT-omgeving

Het afgelopen jaar heeft de Regio flinke stappen gezet op het gebied van beleidsvorming en digitale transformatie. Een andere belangrijke ontwikkeling is de migratie van de digitale werkplekken van alle medewerkers naar een moderne op de cloud gebaseerde werkplek. Ook hiervan verwacht de Regio dat dit zal worden afgerond in 2023. Daarnaast heeft de Regio een succesvolle migratie van het financiële systeem en het document managementsysteem achter de rug. De migratie naar Microsoft 365 zal op hoofdlijnen in 2023 worden afgerond.

Met deze veranderingen zal ook de werkwijze van de Regio gaan verschuiven van eigen beheer naar meer een regie organisatie die zich toelegt op ondersteunen, adviseren en toetsen. De Regio heeft in haar informatiebeleid 2023-2026 aangegeven te werken aan een informatievoorziening die betrouwbaar, wendbaar en inwoner-gedreven is. Dit betreft een meerjarige transitie waarvoor de formatie van het 'Informatie & Automatisering' team kwalitatief en formatief versterkt dient te worden. Dit is een belangrijke randvoorwaarde.

We gaan achtereenvolgens kort in op de status ten aanzien van informatiebeveiliging, logische toegangsbeveiliging, wijzigingenbeheer, continuïteitsbeheer en leveranciersmanagement.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- De belangrijke risico's
- IT-omgeving
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- Vooruitblik

Informatiebeveiliging

Inmiddels is het Strategisch Informatiebeveiligingsbeleid 2023-2026 vastgesteld als onderdeel van de ambitie om te investeren in een veilige informatievoorziening. Het doel van het strategisch informatiebeveiligingsbeleid is om de Regio een strategisch kader te geven voor de verdere invulling van het tactische beleid en operationele richtlijnen en maatregelen. Om de continuïteit in de dienstverlening en bedrijfsvoering te borgen is een solide inrichting van de informatiebeveiliging nodig.

In het strategisch informatiebeveiligingsbeleid wordt onder andere gesteld dat de Regio werkt aan tien principes voor informatiebeveiliging:

- Bestuurders bevorderen een veilige cultuur
- Informatiebeveiliging is van iedereen
- Informatiebeveiliging is risicomanagement
- Risicomanagement is onderdeel van de besluitvorming
- Informatiebeveiliging heeft ook aandacht in (keten)samenwerking
- Informatiebeveiliging is een proces
- Informatiebeveiliging kost geld
- Onzekerheid dient te worden ingecalculeerd
- Verbetering komt voort uit leren en ervaring
- Het bestuur controleert en evalueert

De Regio heeft als doel om in de komende jaren stappen te zetten in het verder uitwerken van beheersmaatregelen op het tactisch- en operationeel niveau van haar strategisch informatiebeveiliging. De grootste uitdaging voor de Regio richt zich op het realiseren van voldoende middelen en formatie voor de uitvoering. Tegelijkertijd is het van belang om de kennis en het bewustzijn van informatiebeveiliging en omgaan met persoonsgegevens binnen de organisatie actief blijvend te bevorderen en te borgen.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- De belangrijke risico's
- IT-omgeving
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- Vooruitblik

Logische toegangsbeveiliging

Mede door de vele ontwikkelingen op ICT-gebied in het algemeen is het voor de Regio lastig om beheersmaatregelen ten aanzien van toegang tot programma's en data aantoonbaar op orde te hebben.

Door middel van identificatie, authenticatie en autorisatie zorgt de Regio ervoor dat een persoon, organisatie of IT-voorziening uitsluitend gebruik kan maken van geautomatiseerde functies, waarvoor deze door middel van een aanvraagproces toegangsrechten heeft verkregen.

Het onderdeel identificatie en authenticatie voor applicaties wordt beheerd door de medewerkers van de afdeling IT. Bij de Regio is er sprake van een single sign-on (SSO) tussen de Windows Active Directory (AD) en onderliggende applicaties die relevant zijn voor de jaarrekening, waarbij de Windows AD in beheer is bij de IT-afdeling. Wij hebben vastgesteld dat er een directe koppeling aanwezig is tussen de Windows AD en de onderliggende applicaties. Een koppeling tussen de Windows AD en de bijbehorende autorisaties (rollen en rechten) in de onderliggende applicaties met bijvoorbeeld bepaalde profielen op basis van functies ontbreekt nog. De Regio is momenteel bezig met de ontwikkeling van Identity Acces Management (IAM) tooling om deze laatste stap te implementeren.

Elke afdeling kent minimaal twee applicatiebeheerders, die verantwoordelijk zijn voor het toedelen van de juiste autorisaties (rollen en rechten). Daarbij hebben wij geconstateerd dat voor het financieel pakket de applicatiebeheerrechten ook zijn uitgegeven aan een persoon die formeel onderdeel is van de lijnorganisatie, wat niet wenselijk is vanuit het oogpunt van functiescheiding.

Minimaal één keer per jaar controleert de senior medewerker P&C de autorisaties in de applicaties op juistheid, maar deze controle wordt niet zichtbaar vastgelegd.

Daarnaast ontbreekt binnen de Regio een vastgestelde autorisatiematrix en functiescheidingsconflictenmatrix voor applicaties, waardoor de norm ontbreekt. Wij adviseren dergelijke matrices per applicatie vast te stellen en deze periodiek te actualiseren. Wij hebben vastgesteld dat hiervoor nog geen formeel proces is ingeregeld.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- De belangrijke risico's
- IT-omgeving
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- Vooruitblik

Wijzigingenbeheer

Ten aanzien van het wijzigingenbeheer is er bij de Regio het afgelopen jaar een tweetal succesvolle implementaties afgerond. De migratie van het financiële systeem en het document managementsysteem zijn succesvol verlopen. We richten ons op Lumen Civitas, omdat hierin de financiële administratie wordt gevoerd.

Lumen Civitas is een implementatie van Microsoft Business Central (MBC), toegesneden op de financiële administratie van de Regio. Hierdoor is er geen sprake van een ontwikkelomgeving, omdat alleen een bestaande configuratie plaatsvindt binnen een bestaand pakket. Tegelijkertijd blijft een adequaat wijzigingenbeheerproces wel belangrijk. Hierbij worden updates vanuit de leverancier eerst geïnstalleerd op de testomgeving, vervolgens wordt de kritische functionaliteit getest door zogenoemde key-users in samenspraak met de applicatiebeheerders en daarna wordt er een go-live beslissing genomen. Wij hebben vastgesteld dat de Regio beschikt over een procedure voor voorgenomen wijzigingen en de daarbij behorende wijzigingsformulieren waarin voornoemde aspecten een plaats hebben. Het moment waarop een wijziging wordt overgezet in de productieomgeving ligt niet altijd scherp vast. Omdat alle cruciale stappen wel doorlopen worden is het restrisico hier overigens beperkt.

Continuïteitsbeheer

Er zijn grote ontwikkelingen ten aanzien van het continuïteitsbeheer bij de Regio. In 2022 is de Regio gestart met de transitie om haar servers van on-premise naar in de cloud te brengen. De planning is dat deze transitie in 2023 wordt afgerond. Bij deze omvangrijke operatie zullen de fysieke datacenters aan de Hoofthaan en de Burgemeester de Bordesstraat gemigreerd worden naar de publieke Cloud van Microsoft ('Azure').

Tot aan 1 januari 2024 wordt het continuïteitsbeheer door de Regio in eigen beheer gehouden. De back-up procedure is daarom voor het jaar 2023 nog gelijk aan eerdere jaren en wordt periodiek getest. Op basis van de gesprekken die wij hebben gevoerd tijdens de interimcontrole hebben wij begrepen dat er zich geen incidenten hebben voorgedaan bij de Regio in 2023.

De VNG brengt sinds dit 2022 een Dreigingsbeeld uit met betrekking tot cybersecurity. De bedoeling is om eens per twee jaar in kaart te brengen welke risico's decentrale overheden lopen ten aanzien van de beveiliging van hun systemen. Uit dit rapport blijkt dat het aantal cyberincidenten bij overheden de afgelopen jaren sterk is toegenomen.

Gezien de Regio een belangrijke publieksfunctie heeft en om die reden wellicht meer of anders vatbaar is voor inbreuken, is voor u cybersecurity ook een belangrijk onderwerp. Wij zien dat de Regio daarom ook expliciet aandacht heeft voor dit onderwerp. De Regio is voornemens om op korte termijn alle hoofdcomponenten van alle netwerkverbindingen zoals de

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- De belangrijke risico's
- IT-omgeving
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- Vooruitblik

firewall en netwerkapparatuur te gaan vervangen. Op basis van gesprekken die wij hebben gevoerd is ons medegedeeld dat er in 2023 geen benoemswaardige cyberincidenten hebben plaatsgevonden.

Leveranciersmanagement

In het strategisch informatiebeleid heeft de Regio een visie geformuleerd, waarbij de wens is om zich stapsgewijs te richten op kerntaken met regie van de keten als uitgangspunt. Niet-kerntaken (zoals systeembeheer/database management) zullen stap voor stap worden uitbesteed of worden afgebouwd.

Op het moment dat de Regio meer in een regierol komt is het belangrijk dat de Regio duidelijke normen definieert waaraan de IT-leverancier in de keten moet voldoen. Momenteel is de Regio nog niet zover dat deze normen zijn gedefinieerd. Wel hebben wij vastgesteld dat er met de leverancier van Lumen Civitas momenteel periodiek afstemming is over de werking van het financieel systeem. Hiervan is ook verslaglegging met een concrete actiepuntenlijst. Deze afstemmingen zijn pragmatisch van aard en lijken nog onderdeel te zijn van de nazorg op de implementatie van de Lumen Civitas.

Het uitwerken van concrete normen in een strategisch informatiebeleid, waarin de minimale vereisten zijn opgenomen helpt de organisatie om in een later stadium bruikbare en concrete Service Level Agreements op te stellen met potentiële IT-leveranciers. Vervolgens is het belangrijk om de gemaakte afspraken periodiek te monitoren door middel van het ontvangen van een Service Management Rapportage, waarin over kritische prestatie indicatoren, zoals de minimale beschikbaarheid van systemen, wordt gerapporteerd.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- De belangrijke risico's
- IT-omgeving
- **Procesbeheersing**
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- Vooruitblik

Procesbeheersing

Algemeen beeld

In de organisatie van de Regio zien wij dat de interne beheersing zich in positieve zin ontwikkelt. De bezetting op de financiële administratie bij de Regio is stabiel ten opzichte van voorgaand jaar. Daarnaast is de vacature van Manager Financiën inmiddels ingevuld. Dat betekent dat er voldoende aandacht is voor de lopende administratieve processen binnen de Regio.

Terugkoppeling adviezen en aanbevelingen

Wij hebben kennisgenomen van de terugkoppeling van de Regio op de adviezen en aanbevelingen die zijn benoemd in voorgaande rapportages. Daaruit blijkt dat de Regio bewuste keuzes maakt hoe zij om wil gaan met de adviezen en aanbevelingen. Het valt ons op dat een aantal punten in deze terugkoppeling op afgehandeld staan, maar gezien de hoge standaarden die beheersmaatregelen met zich meebrengen, in onze optiek nog niet voldoende zijn (bijvoorbeeld maatregelen rondom het proces crediteurenstamgegevens).

In het algemeen zien wij dat de processen onder controle zijn, maar dat zichtbare aantoning hiervan is niet altijd geborgd. Dit zorgt ervoor dat onze controleaanpak voornamelijk gegevensgericht is ingestoken.

Wij hebben voor een aantal processen alvast enkele detailcontroles verricht. Het gaat hier onder andere om de processen rondom het inkoop- en betalingsverkeer, maar het gaat ook om het personeelsproces. De observaties vanuit de procesanalyse en vanuit de detailcontroles delen wij in hoofdstuk 'Detailbevindingen' met u.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- De belangrijke risico's
- IT-omgeving
- **Procesbeheersing**
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- Vooruitblik

Implementatie rechtmatigheidsverantwoording

Zoals in voorgaande rapportages aangekondigd is de Regio vanaf 1 januari 2023 zelf verantwoordelijk voor de rechtmatigheid en zal het dagelijks bestuur hierover zelf verantwoording afleggen in haar jaarrekening. Hierdoor wordt het accountantsoordeel beperkt tot een getrouwheidsoordeel bij de jaarrekening, waarbij dan uw rechtmatigheidsverantwoording onderdeel is van de jaarrekening en dus onder ons getrouwheidsoordeel komt te vallen. Concreet houdt deze situatie in dat de controle ten aanzien van begrotingsrechtmatigheid, het voorwaarden criterium en misbruik & oneigenlijk gebruik bij de Regio zelf komt te liggen.

Als onderdeel van de interimcontrole hebben wij gesprekken gevoerd en kennisgenomen van het interne controleplan om hiermee een inschatting te kunnen maken van waar de Regio op dit moment staat met betrekking tot de invoering van de rechtmatigheid. We zien dat de kaderstelling (de controleverordening en financiële verordening) in juli 2023 is vastgesteld door het algemeen bestuur.

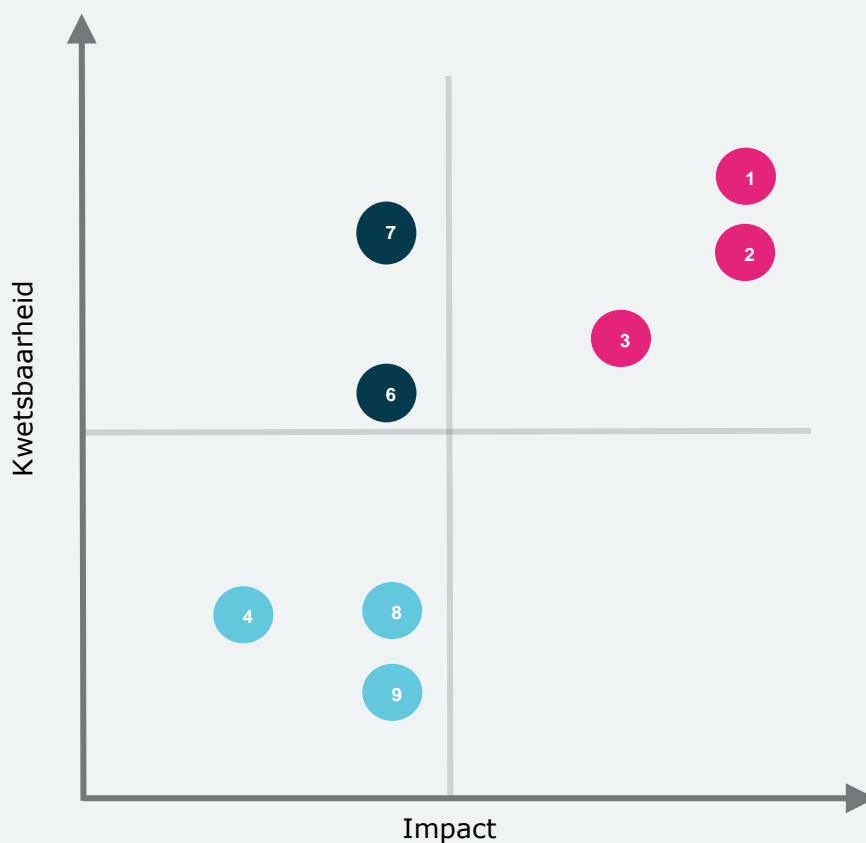
Daarnaast zien we dat de Regio capaciteit heeft ingezet op de uitvoering van de controles op de rechtmatigheid. Wij hebben hiervoor ook gesprekken gevoerd met de adviseur Kwaliteit & Rechtmatigheid. Door personele wisselingen is er wat vertraging ontstaan in de verdere implementatie van het interne controleplan en dan met name op het niveau van de uit te voeren werkprogramma's. Wij adviseren de Regio prioriteit te geven aan de werkprogramma's en adviseren de Regio ook de uitvoerbaarheid hiervan realistisch in te kaderen.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- De belangrijke risico's
- IT-omgeving
- Procesbeheersing
- **Detailbevindingen**
- Actualiteiten
- Vooruitblik

Detailbevindingen

In het kader van de interimcontrole hebben wij de opzet en het bestaan van interne beheersingsmaatregelen in de belangrijkste voor de jaarrekeningcontrole relevante processen onderzocht. Ten aanzien van opzet en bestaan geven wij het proces een waardering mee:

- Belangrijke bevinding met een hoog risico en potentieel een grote impact op de organisatie.
- Bevinding met een gemiddeld risico en potentieel een gemiddelde impact op de organisatie.
- Bevinding met een laag risico en potentieel een lage impact op de organisatie.

Proces	Waardering
1. Implementatie rechtmatigheid	● 1
2. Aanbestedingsproces	● 2
3. Memorialen	● 3
4. Inkoopproces: prestatielevering	● 4
5. Inkoopproces: crediteurenstamgegevens	● 6
6. Inkoopproces: handmatige betalingen	● 7
7. Volledigheid opbrengsten	● 8
8. Personeelsproces	● 9

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- De belangrijke risico's
- IT-omgeving
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- Vooruitblik

1. Implementatie rechtmatigheid

1

Observatie

De regio is momenteel bezig met de inrichting van de uitvoering van de rechtmatigheidscontrole. Op basis van gesprekken die wij hebben gevoerd, in combinatie met kennisname van het concept interne controleplan hebben wij vastgesteld dat de Regio nog niet voldoende is voorbereid ten aanzien van haar verantwoordelijkheden op het gebied van de rechtmatigheidsverantwoording. Er is een begin gemaakt, want de kaders zijn al gereed en vastgesteld en er is een concept interne controleplan. Tegelijkertijd zien wij dat de Regio nog stappen moet zetten in de verdere uitvoering van het rechtmatigheidsdossier. Een belangrijke volgende stap is het uitschrijven van de werkprogramma's en het uitvoeren van de tussentijdse controle zodat de Regio nog kan bijsturen in het resterende deel van 2023.

Risico/ impact jaarrekening

Het risico bestaat dat de rechtmatigheidsverantwoording niet is onderbouwd met een toereikend dossier.

Aanbeveling

Wij adviseren de Regio om de werkprogramma's ten aanzien van de uitvoering van rechtmatigheidscontroles zo snel mogelijk te completeren en te versnellen in de tussentijdse controles. Daarnaast adviseren wij de Regio om op basis van de uitkomsten van deze tussentijdse controles een voortgangsrapportage op te stellen en hiermee ook het dagelijks bestuur te informeren over de voortgang van het dossier.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- De belangrijke risico's
- IT-omgeving
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- Vooruitblik

2. Aanbestedingsproces

2

Observatie

De maatregelen die aan de voorkant moeten borgen dat de aanbestedingsregels worden nageleefd (contractenregister, inkoopkalender, startformulieren) werken nog niet 100% sluitend. Dat ondervangt u door een spendanalyse. Er is een tussentijdse spendanalyse opgesteld, waarbij is geconstateerd dat:

1. Niet alle crediteuren uit Exact zijn overgezet naar Civitas. Dit betekent dat niet alle bestedingen uit de drie voorgaande jaren (2020, 2021, en 2022) zijn opgenomen in deze spendanalyse.
2. Hoewel de spendanalyse is opgesteld aan de hand van CPV-codes, is de inrichting van de financiële administratie niet als zodanig dat u een koppeling heeft van CPV-code op regelniveau. Hierdoor loopt de organisatie het risico dat alsnog onrechtmatigheden niet worden ontdekt.
3. De bestedingen in het sociaal Domein zijn niet meegenomen in de spendanalyse en moeten nog separaat in kaart worden gebracht.

De Regio toetst niet op de rechtmatigheid van de aanbestedingen die worden gedaan door de RAV. De aanbestedingen van de RAV worden verricht door de inkoopafdeling van de GGD Flevoland, waarmee de RAV samenwerkt in een coöperatie. Hierdoor is er vanuit het perspectief van de rechtspersoon "Regio" onvoldoende en niet tijdig zicht op eventuele onrechtmatigheden die zich bij de RAV voor kunnen doen.

Risico/ impact jaarrekening

Het risico bestaat dat de Regio niet of niet tijdig inzicht heeft in haar (eventueel) onrechtmatige bestedingen als gevolg van de uitgevoerde spendanalyse. Dit kan gevolgen hebben voor de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening.

Aanbeveling

Wij adviseren om de spendanalyse tijdig gereed te hebben, waarbij ook aandacht is voor de betrouwbaarheid van de gebruikte data, gehanteerde CPV-codes en de scope van de analyse (waarbij onder andere ook de RAV relevant is).

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- De belangrijke risico's
- IT-omgeving
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- Vooruitblik

3. Memorialen

3

Observatie

De werkafspraken bij het doorvoeren van memoriaalboekingen is dat de memoriaalboeking wordt opgesteld door een financieel medewerker en vervolgens wordt gecontroleerd en definitief gemaakt door een andere financieel medewerker. Ten tijde van de interimcontrole hebben wij vastgesteld dat deze werkafspraken momenteel nog niet (zichtbaar) afgedwongen wordt door het financieel systeem Civitas. Op dit moment is het mogelijk dat medewerkers financiën/controllers zelfstandig memoriaalboekingen doorvoeren, zonder dat hier toezicht op is.

Risico/ impact jaarrekening

Het risico bestaat dat bewust of onbewust onjuiste memoriaalboekingen niet of niet tijdig worden gesignaleerd en gecorrigeerd.

Aanbeveling

Wij adviseren de organisatie zichtbare functiescheiding af te dwingen in Civitas door middel van een workflow. Waarbij, in het geval van boekingen waarbij men van projectcode verandert, ook de betreffende budgethouder in de workflow wordt meegenomen.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- De belangrijke risico's
- IT-omgeving
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- Vooruitblik

4. Inkoopproces: prestatielevering

4

Observatie

De Regio heeft in 2022 haar inkoopbeleid vernieuwd. Er is hierin nog geen beleid is ten aanzien van de vastlegging van de toets op de prestatielevering opgenomen. Op dit moment ligt de verantwoordelijkheid voor het bewaken en bewaren van de documentatie van de prestatielevering bij de budgethouder zelf. Het beter en toegankelijker documenteren van de wijze waarop de prestatielevering intern wordt vastgesteld is een aandachtspunt.

Risico/ impact jaarrekening

Het risico bestaat dat facturen worden betaald, terwijl de prestatie niet of niet volledig is geleverd.

Aanbeveling

Wij adviseren om prioriteit te geven aan het opstellen van beleid rondom het vastleggen van de toetsing van de prestatielevering. Een normbedrag ten aanzien van de omvang van de transactie kan hierbij helpen om de administratieve last te beperken. Ook adviseren wij u om de vaststelling van prestatielevering risicogericht in te regelen en te bepalen welke soorten inkopen meer risico kennen in het kader van prestatielevering. De omvang van de transactie in relatie tot de risicoanalyse kan dan bepalend zijn voor de diepgang van de onderbouwing.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- De belangrijke risico's
- IT-omgeving
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- Vooruitblik

5. Inkoopproces: crediteurenstamgegevens

5

Observatie

Ten aanzien van het inkoop- en betalingsproces is het belangrijk dat er sprake is van een vierogenprincipe vanaf het moment dat leveranciers in de financiële administratie worden aangemaakt tot het moment waarop betalingen moeten worden verricht aan een betreffende leverancier. Wij zien dat er bij de Regio nog verbeteringen zijn door te voeren op dit proces, waarbij wij hebben geconstateerd dat de werkafspraken met betrekking tot het wijzigen en aanmaken van crediteurenstamgegevens niet in alle gevallen zijn gevolgd. Het is bijvoorbeeld mogelijk om als senior financial medewerker crediteur stamgegevens aan te maken, te wijzigen en te verwijderen in de financiële administratie. Wij hebben ook vastgesteld dat dit minimaal één keer is voorgekomen. Deze senior financial medewerker heeft ook een rol in het betalingsproces en dat is onwenselijk. Overigens heeft de geconstateerde afwijking niet geleid tot een foutief opgevoerd bankrekeningnummer.

Risico/ impact jaarrekening

Het risico bestaat dat crediteurenstamgegevens bewust of onbewust onjuist worden doorgevoerd.

Aanbeveling

Wij adviseren om systeemtechnische functiescheiding in te regelen in de financiële administratie waardoor het vierogenprincipe ten alle tijden wordt afgedwongen.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- De belangrijke risico's
- IT-omgeving
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- Vooruitblik

6. Inkoopproces: handmatige betalingen

6

Observatie

Wij hebben vastgesteld dat er bij de Regio relatief veel handmatige betalingen worden verricht. Deze handmatige betalingen kennen verschillende oorzaken. Een voorbeeld hiervan zijn betalingen aan de belastingdienst met als doel dat de betalingen tijdig worden verricht (ter voorkoming van boetes). Voor alle handmatige betalingen geldt dat deze na betaling alsnog via het reguliere proces worden geautoriseerd door betreffende budgethouder. Tijdens de tussentijdse controle op de handmatige betalingen hebben wij geconstateerd dat in 52 gevallen van de handmatige betalingen de eerste handtekening door dezelfde medewerker is gezet als door wie deze betaling in de BNG-omgeving is ingelezen. Dit is niet in overeenstemming met de werkafpraak van de Regio. Als opvolging hebben wij een deelwaarneming verricht op de handmatige betalingen en daarbij hebben wij geen afwijkingen geconstateerd.

Risico/ impact jaarrekening

Het risico bestaat dat onrechtmatig geldmiddelen aan de organisatie worden onttrokken als gevolg van de handmatige betalingen.

Aanbeveling

Wij adviseren om de omvang van handmatige betalingen zoveel mogelijk te beperken, zodat het risico op onjuiste/onrechtmatige betalingen is gemitigeerd.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- De belangrijke risico's
- IT-omgeving
- Procesbeheersing
- **Detailbevindingen**
- Actualiteiten
- Vooruitblik

7. Volledigheid opbrengsten

7

Observatie

Voor de opbrengsten worden diverse (niet zichtbare) controles uitgevoerd ten aanzien van de volledigheid. In voorgaande managementletters zijn al een aantal voorstellen gedaan ten aanzien van het borgen van de volledigheid van de overige opbrengsten. De aanwezigheid van een contractregister is hierin een belangrijke waarborg. Doormiddel van een dergelijk register kan de volledigheid van de financiële verantwoording worden geborgd. Ten tijde van de interimcontrole is het contractregister nog niet voorhanden.

Risico/ impact jaarrekening

Het risico bestaat dat de Regio onvoldoende zicht heeft op de realisatie van haar overige opbrengsten (zoals huuropbrengsten en of andersoortige subsidies/projecten).

Aanbeveling

Wij adviseren een contractenregister per RVE op te stellen, waarmee periodiek wordt vastgesteld of alle opbrengsten in overeenstemming met contracten zijn gefactureerd. Wij adviseren daarbij onderscheid te maken tussen incidentele/structurele opbrengsten.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- De belangrijke risico's
- IT-omgeving
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- Vooruitblik

8. Personeelsproces

8

Observatie

Het primaire proces rondom de personeels- en salarisadministratie is bij de Regio op orde, waarbij een vierogenprincipe van toepassing is op de verwerking van de mutaties. Wij hebben vastgesteld dat er verder geen andere beheersmaatregelen zijn getroffen in het personeelsproces, waardoor wij een gegevensgerichte aanpak hanteren bij de controle op de personeelsmutaties. Op basis van onze detail werkzaamheden hebben wij geen onjuistheden geconstateerd in de verwerking van de mutaties.

Risico/ impact jaarrekening

Doordat er geen beheersmaatregelen zijn getroffen op de maandelijks uit te betalen salarissen is het risico aanwezig dat (ondanks de functiescheiding in het primaire proces) fouten niet worden opgemerkt.

Aanbeveling

Gezien de omvang van de personeelslasten bij de Regio adviseren wij om een standenregister te implementeren. Een standenregister is een overzicht van een stand op een bepaald moment, de in de periode opgetreden mutaties en de nieuwe stand aan het einde van de periode. Met het standenregister kan de Regio berekende looncomponenten van meerdere perioden met elkaar vergelijken om bijvoorbeeld effectief fouten op te sporen.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- Vooruitblik

Actualiteiten

Maatschappelijke ontwikkelingen en trends in de financiering

De realiteit is dat de maatschappij volop in beweging is. Er spelen grote maatschappelijke vraagstukken ten aanzien van onderwerpen als klimaat, duurzaamheid, oorlogen, migratie. De houdbaarheid en betaalbaarheid van systemen heeft op verschillende niveaus de aandacht. Het zorgstelsel, de pensioenen, de organisatie en financiering van de publieke sector, het zijn slechts enkele voorbeelden van vraagstukken die op de agenda staan.

Gemeenten, maar ook aan gemeenten verbonden partijen zoals de Regio Gooi en Vechtstreek hebben langs alle kanten te maken met de effecten van de maatschappelijke thema's en vraagstukken, en daar zitten veel factoren aan die voor gemeenten niet of nauwelijks rechtstreeks beïnvloedbaar zijn. De hoogte en de verdeling van het Gemeentefonds worden door het Rijk vastgesteld. Hoewel gemeenten de afgelopen jaren veelal positieve resultaten hadden op hun exploitatierekening, zijn naar de huidige stand van de gegevens de verwachtingen voor 2026 (het ravijnjaar) en verder, donker te noemen. En hoewel u als Regio niet rechtstreeks uit het Gemeentefonds wordt gefinancierd, zullen gemeenschappelijke regelingen de krapte van middelen bij gemeenten ongetwijfeld ook gaan voelen.

In het takenpakket van dat u uitvoert voor de aangesloten gemeenten zien we dat u de afgelopen jaren diverse keren snel hebt moeten schakelen om als gemeente uw rol te spelen in de aanpak van de verschillende crisissen. Tijdens de COVID pandemie hebt u meegeholpen aan het realiseren test en vaccinatie locaties en de handhaving van rijksbeleid. Toen er mede als gevolg van oorlog en geweld grotere migratiestromen op gang kwamen, was opvang met alles wat daarbij hoort aan de orde.

U speelt als Regio al jaren een belangrijke rol voor de gemeenten in het sociaal domein, in de uitvoering van gedecentraliseerd rijksbeleid, bijvoorbeeld de uitvoering van de Wmo en de Jeugdwet. Zware opdrachten, met veel betrokken ketenpartners, waarbij veranderingen een zaak zijn van de langere termijn en waarbij een groot beslag is gelegd op uw mensen en middelen.

Kortom, u staat met uw gemeenten midden in de maatschappij en wordt geacht snel te (kunnen) reageren op trends en ontwikkelingen, maar u en uw gemeenten hebben daarbij beperkte eigen beleidsruimte en zijn en blijven voor de financiering in belangrijke mate afhankelijk van de rijksoverheid. Die rijksoverheid heeft de afgelopen jaren gekozen voor steeds meer incidentele (tijdelijke) specifieke geldstromen in plaats van het financieren van nieuwe opdrachten/taken vanuit het gemeentefonds.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- Vooruitblik

Dat maakt het maken van een meerjarenbegroting voor gemeenten lastiger, omdat niet altijd helder is, hoelang bepaalde geldstromen zullen blijven. Ook het feit dat er in het najaar van 2023 verkiezingen zijn, en er daarna een nieuw kabinet moet worden gevormd, zorgt voor onzekerheden. Geluiden over eventuele noodzakelijke bezuinigingen en/of belastingverhogingen, maken het perspectief niet rooskleuriger.

Verslaggeving en controle

In de verslaggeving is de belangrijkste wijziging de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Ten aanzien van de door de accountant te hanteren materialiteit lijkt er binnenkort sprake van verandering. In de huidige tekst van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden is een grens opgenomen van 1% van het totaal van de lasten (inclusief toevoegingen aan de reserves) voor fouten en 3% voor onzekerheden. Het rijk en beroepsorganisatie van accountants zijn met elkaar in gesprek om dit te veranderen in 2% van het lastentotaal, waarbij fouten en onzekerheden bij elkaar worden geteld.

Klimaat(verandering) en duurzaamheid

De wereld heeft in 2023 diverse gebeurtenissen meegemaakt die we kunnen plaatsen binnen het thema klimaatverandering. Recordhoogten qua temperatuur enerzijds, en zomerstormen, extreme regenval en overstromingen, hagelstenen als tennisballen anderzijds. Deze excessen brengen directe schade toe aan mensen en aan bezittingen. Ook stemt dit tot nadenken over de maatregelen die nodig zijn om deze ontwikkelingen te keren, dan wel af te remmen. Daarin hebben overheden, bedrijven en burgers, allemaal een rol.

In uw regio is er zowel bij de gemeenten als bij de Regio zelf aandacht voor klimaat en duurzaamheid, circulaire economie en energietransitie. De onderwerpen zijn benoemd in de Regionale samenwerkingsagenda

Eind november 2022 heeft het Europees Parlement ingestemd met een EU-richtlijn die voorschrijft dat grote ondernemingen verplicht worden in hun bestuursverslag te rapporteren over hun impact op milieu-aspecten en HR- en sociale aspecten, oftewel mens en milieu. Dat is de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Deze richtlijn geldt voor met ingang van 2025 voor grote ondernemingen en met ingang van 2026 voor beursgenoteerde mkb-ondernemingen. Als we de financiële kengetallen zoals balanstotaal en exploitatieomvang, of het aantal werknemers van gemeenten vergelijken met die van bedrijven die onder deze regeling vallen, dan kunnen wij ons indenken dat uw Regio, mede gezien uw maatschappelijke verantwoordelijkheid, zich beraadt of en in hoeverre u ook aan de gedachten achter deze CSRD-richtlijn zou moeten willen voldoen.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- Vooruitblik

Nieuwe NIS2 richtlijn gaat veel impact hebben, start daarom op tijd!

Cyberaanvallen in de vorm van onder meer ransomware nemen steeds verder toe en de impact en schade eveneens. Aanvallen worden niet alleen uitgevoerd op ondernemingen, maar steeds vaker worden overheidsinstellingen, zorginstellingen en andere publieke instellingen slachtoffer.

In het licht van deze sterke groei en dreiging van maatschappelijke ontwrichting is er vanuit de Europese Unie gewerkt aan de Network and Information Security (NIS2) directive. Deze richtlijn is gericht op verbetering van de digitale en economische weerbaarheid. De richtlijn zal veel gevolgen en impact hebben op organisaties aangezien de scope van ondernemingen en organisaties die onder deze richtlijn vallen vele malen groter is dan de eerste NIS-richtlijn. Gemeenten zullen ook onder deze richtlijn vallen en realiseer daarbij dat sancties voor het niet naleven in lijn liggen met de vereisten vanuit de AVG. Dit terwijl de organisatorische effecten en ook bijbehorende investeringen om compliant te zijn met deze nieuwe NIS2-richtlijn vele male groter zullen zijn dan de implementatie van de AVG. U kunt voorsorteren op vragen vanuit de gemeente door hier al actief mee aan de slag te gaan.

De Regio zal cybersecurityrisico's blijvend moeten managen om te voorkomen dat deze risico's uw organisatie hinderen in het behalen van de doelstellingen. Deze risico's zijn steeds belangrijker, ook voor de jaarrekeningcontrole. Bij onze controle benaderen wij uw organisatie kritisch ten aanzien van de beheersing van cyberrisico's, doch in beperkte mate. Wij adviseren u om diverse zogenoemde self-assessments uit te voeren, zoals o.a. beschikbaar gesteld door de beroepsorganisatie van IT-auditors NOREA. Hiermee brengt u snel in kaart waar de belangrijkste leemtes liggen in uw beheersing rondom cybersecurity risico's

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- **Vooruitblik**

Vooruitblik

Verslaggevingskader

In het BBV zijn ten opzichte van voorgaand jaar geen belangrijke wijzigingen aangebracht, ook heeft de commissie BBV op het moment van het schrijven van deze managementletter geen essentiële nieuwe standpunten of notities gepubliceerd. Uiteraard is met ingang van 2023 de rechtmatigheidsverantwoording van het college voor het eerst onderdeel van uw jaarrekening.

Kadernota rechtmatigheid 2023 in relatie tot fraude en continuïteit

De Kadernota gaat vooral in op de nieuwe rechtmatigheidsverantwoording. De commissie BBV geeft echter in deze nota ook het advies om geconstateerde fraude door eigen medewerkers toe te lichten in de paragraaf bedrijfsvoering. Wij hopen met u, dat dergelijke situaties niet van toepassing zijn, maar we vinden niet dat u dan niet op dit onderwerp zou kunnen ingaan. Immers, steeds meer zien we, bijvoorbeeld bij controleplichtige ondernemingen, maar ook bij gemeenten, dat de accountant in zijn controleverklaring aandacht moet besteden aan de onderwerpen fraude en continuïteit. En hoewel dat anno 2023 nog niet geldt voor gemeenschappelijke regelingen, zal dat er naar alle waarschijnlijkheid in de toekomst wel van gaan komen. Dat maakt het logisch dat u in uw jaarverslag, en dan is de paragraaf bedrijfsvoering een passende plek, ook zelf op deze beide onderwerpen ingaat. Ten aanzien van fraude zou dat bijvoorbeeld kunnen door aan te geven hoe u omgaat met de inschatting en afdekking van frauderisico's en wat de eventuele bevindingen zijn. Ten aanzien van continuïteit is natuurlijk wettelijk gezien de formele continuïteit van uw gemeenschappelijke regeling gezekerd, maar het zou wel kunnen dat u plannen heeft om activiteiten of taken te beëindigen of af te stoten. Ook dat is een logisch onderwerp voor de paragraaf bedrijfsvoering.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- [Vooruitblik](#)

WNT

De Regio is verplicht om de WNT-verantwoording openbaar maken door ze op te nemen in de jaarrekening. In de WNT-verantwoording moeten onder andere de volgende gegevens opgenomen worden:

- De namen van de topfunctionarissen
- Het bezoldigingsmaximum dat op uw organisatie van toepassing is en wanneer van toepassing de totaalscore en de bezoldigingsklasse die daarbij hoort
- De bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoedingen van topfunctionarissen
- Toelichting op eventuele overschrijdingen van de norm
- De bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoedingen van niet-topfunctionarissen (in loondienst) die de WNT-norm overschrijden.

De algemene bezoldiging voor een topfunctionaris mag voor 2023 niet meer bedragen dan € 223.000 per jaar. Daarnaast dienen instellingen de salarissen openbaar te maken van overige medewerkers (inclusief – wanneer aan bepaalde voorwaarden is voldaan – ingehuurd personeel) die een bezoldiging ontvangen boven deze norm. Ten slotte stelt de WNT een aantal overige eisen, zoals een maximale ontslagvergoeding voor topfunctionarissen van € 75.000.

Gezien de karakteristieken van de regeling kan het invullen van de verantwoording complex zijn. Het afgelopen jaar hebben wij bij de jaarrekeningcontrole hierover ook meermaals afstemming gehad over de bijlage. Wij adviseren voor aankomend jaar een concept verantwoording met ons te delen alvorens deze op te nemen in de concept jaarstukken.

SiSa

Gemeenten en provincies kunnen extra geld krijgen om specifiek beleid van de Rijksoverheid uit te voeren. Dit zijn specifieke uitkeringen. De verantwoording over de besteding van dit geld verloopt via de SiSa-systematiek. De Regio beschikt over twee SiSa-regelingen waar zij verantwoording over moeten afleggen.

Ten aanzien van de verantwoording van de besteding van de specifieke uitkeringen (SISA-Bijlage) is de Nota verwachtingen accountantscontrole niet alleen van belang voor de accountant, maar ook voor de opstellers van de jaarstukken. Het is van belang voor een soepel verantwoordingsproces dat u goed op de hoogte bent van de bestedingsvoorwaarden en de wijze waarop de indicatoren per regeling moeten worden onderbouwd.

- Inhoudsopgave
- Management-samenvatting
- Risico's
- Procesbeheersing
- Detailbevindingen
- Actualiteiten
- **Vooruitblik**

Planning jaarrekeningcontrole

De jaarrekeningcontrole staat voorlopig gepland voor 18 maart 2024. U ontvangt tijdig onze informatie uitvraag. Aangezien het verantwoordingsjaar 2023 het eerste jaar is waarover de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel is van de jaarrekeningcontrole is het nog meer dan voorgaande jaren van belang dat uw voorbereidende werkzaamheden en interne controles, inclusief een volledige conceptversie van de jaarstukken, ten minste 5 werkdagen voor de start van de controle zijn afgerond.

Disclaimer en beperking in het gebruik

Volledigheidshalve merken wij op dat onze analyse en evaluatie is uitgevoerd in het kader van de door u verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing.

Hierdoor is onze analyse en evaluatie beperkter dan dat deze zou zijn geweest in het kader van een opdracht tot het geven van een oordeel van de opzet, het bestaan, de effectiviteit en de efficiency van de interne beheersing als geheel en deze bestrijkt daarom niet noodzakelijkerwijze alle in de interne organisatie vervatte tekortkomingen. Wij attenderen u erop dat deze managementletter is opgesteld ten behoeve van het dagelijks bestuur en daarom niet zonder onze toestemming aan derden mag worden verstrekt.